

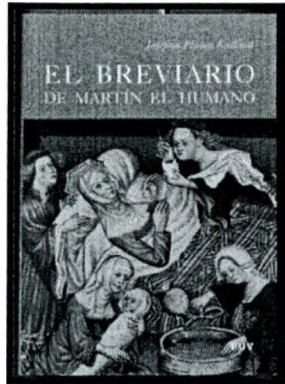
[Ressenyes](#) * [Bibliofilia Biblioteques](#) [Enquadernació](#) [Història del llibre](#) * [Poblet Montserrat](#) [Terrassa](#) * [Subhastes/fires](#) [Fotografies](#) * [Gats](#)

« « "Soy un gato" » »

Ressenya: "El Breviario de Martín el Humano. Un códice de lujo para el Monasterio de Poblet"

— Classificat com a: [Història del llibre](#), [Poblet](#), [Ressenyes de les meves lectures](#) — [Comentari \(0\)](#) — Lectures: 12

31 maig 2010

Títol: "El Breviario de Martín el Humano. Un códice de lujo para el Monasterio de Poblet"
Autora: **Josefina Planas Badenas**
Primera edició, València 2009
Publicacions de la Universitat de València
222 pàgines
ISBN 978-84-370-7611-9
Preu: 34,50 €

"El Breviario de Martín el Humano. Un códice de lujo para el Monasterio de Poblet"

La primera frase d'aquest llibre, després de la introducció, gairebé és tota una declaració:

A pesar de su relevancia artística y ornamental, el Breviario del rey Martín no ha sido objeto de ningún estudio monográfico en profundidad.

Aquest brevari és un llibre de luxe manuscrit, de començaments del segle XV, actualment conservat al fons Rothschild de la Biblioteca Nacional de França. El seu origen proper a la figura del rei Martí I l'Humà queda ben palès per la presència de l'heraldica reial (l'escut de les quatre barres verticals) en diversos fulls.

També ens dóna una idea de la vinculació amb el monarca el fet que als fulls del calendari hi figuren les efemèrides que recorden la mort d'algun dels monarques (Pere el Catòlic, Jaume el Conqueridor, Alfons el Franc, Jaume el Just Pere el Cerimoniós i Joan el Caçador) i d'altres membres destacats de la família reial (la reina Maria de Navarra o l'infant Jaume, fill d'Alfons el Benigne). Aquestes efemèrides van acompanyades d'altres festes significatives del calendari cristià i, com a detall significatiu de l'origen del manuscrit, d'altres dates pròpies de les celebracions de l'orde de Cister.

L'estudi recentment publicat per la Universitat de València es pot dividir en tres grans apartats:

- La relació dels monarques de la Corona d'Aragó (i molt especialment, de Martí l'Humà) amb els llibres manuscrits i les edicions de luxe. Es tracta de la promoció que van fer els diversos monarques, però de forma molt destacada Pere el Cerimoniós, Joan el Caçador i el propi Martí l'Humà, en la producció de manuscrits i com tot sovint mostraven el seu interès en rebre o aconseguir un determinat llibre.

Dins d'aquest apartat trobem un estudi de la biblioteca de Martí l'Humà a partir de l'inventari realitzat després de la seva mort i com la seva composició ens ajuda a formar-nos una idea sobre la personalitat del monarca.

- El segon apartat és l'estudi detallat del manuscrit. El manuscrit té més de 451 folis i un ampli repertori iconogràfic: dotze il·lustracions del calendari, cinc de les quals són a pàgina completa, i dotze representacions addicionals al salteri, les quals ocupen la meitat de foli. Al final hi trobem una orla a pàgina completa relacionades amb l'ofici de Sant Jordi, afegides en època d'Alfons el Magnànim. Finalment hi ha seixanta-cinc inicials ricament il·lustrades.

En aquest punt cal agrair l'excel·lent qualitat fotogràfica de les reproduccions de les il·lustracions. El sol fet d'obrir el llibre i anar passar les pàgines és un autèntic regal a la vista.

Per a cada pàgina il·lustrada s'ofereix una anàlisi iconogràfica i una anàlisi formal, indicant el significat de les diverses representacions.

- El tercer i últim apartat del llibre és un estudi sobre els diversos artistes participants en l'elaboració del manuscrit i la il·luminació de les il·lustracions. L'autora presenta la hipòtesi del treball de quatre miniaturistes identificables, tot analitzant les característiques de cada un d'ells i que permeten la identificació de les seves obres. La producció d'aquest manuscrit fou una tasca realitzada en diverses fases de treball.

En definitiva, un estudi en profunditat sobre una de les joies artístiques produïdes durant els primers anys del segle XV. Com ja he indicat anteriorment, la producció editorial és certament remarcable i ens ofereix un dels llibres més bonics que he vist en molt de temps. Una autèntica edició de luxe.

A la contraportada

El Breviario de Martín I de Aragón (Paris, BnF, ms. Rothschild 2529) es una de las obras más atractivas del período bajomedieval en la Corona de Aragón. Su estudio se revela como una tarea fundamental para comprender la aparición y la difusión del gótico internacional en dos zonas geográficas concretas: el Principado de Cataluña y el Reino de Valencia. La posibilidad de analizar esta ambiciosa obra ya se había planteado durante la realización de nuestra tesis de doctorado dedicada a la producción minuatística catalana del gótico internacional, pero las limitaciones impuestas por el marco, tanto cronológico como formal, anularon cualquier oportunidad de incluir este manuscrito dentro de un discurso coherente. Por ese motivo, con este estudio, se aborda por vez primera un análisis pormenorizado del breviario regio, contemplando la totalidad de las ilustraciones y la organización semántica de las mismas.